

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 350/2022-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátskou kanceláriou Sýkorová – advokátska kancelária, s. r. o., Murgašova 3, Košice, v mene ktorej koná konateľka a advokátka Mgr. JUDr. Mária Sýkorová, PhD., proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 6 S 62/2021-168 z 24. júna 2021 a uzneseniu Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky č. k. 2 Sfk 13/2021 z 31. januára 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 27. apríla 2022 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 a 2 Listiny základných práv a slobôd, svojho práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a svojho práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) označeným v záhlaví tohto rozhodnutia a uznesením Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) označeným v záhlaví tohto rozhodnutia. Navrhuje napadnuté uznesenia krajského súdu a najvyššieho správneho súdu zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Okrem toho žiada priznať náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a pripojených príloh vyplýva, že [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „Technická univerzita“), bol v súlade so zmluvou o poskytnutí nenávratného finančného príspevku uzavretou s Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) a na základe rozhodnutia ministerstva o schválení žiadosti o poskytnutie nenávratného finančného príspevku schválený nenávratný finančný príspevok v sume

39 648 903,64 eur na účely realizácie projektu „Univerzitný vedecký park [REDACTED] pre inovačné aplikácie s podporou znalostných technológií“ (ďalej len „projekt“).

3. Sťažovateľka sa ako partner Technickej univerzity podieľala na realizácii projektu v súlade so zmluvou o partnerstve uzatvorenou 22. apríla 2013 medzi sťažovateľkou a Technickou univerzitou a ako verejný obstarávateľ vyhlásila v rámci projektu verejné obstarávanie na predmet zákazky s názvom „Kancelárske potreby a kancelársky papier“. V nadväznosti na kontrolu postupu sťažovateľky pri zadávaní tejto podlimitnej zákazky bol vydaný Protokol z výsledku kontroly dodržiavania zákona o verejnom obstarávaní č. 14351-6000/2020-OD/3 zo 4. februára 2021 (ďalej len „protokol“).

4. Žalobou doručenou krajskému súdu 9. apríla 2021 sa sťažovateľka domáhala proti Úradu pre verejné obstarávanie (ďalej aj „úrad“ alebo „žalovaný“) preskúmania zákonnosti protokolu, ako aj postupu úradu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, a žiadala protokol zrušiť a vec vrátiť žalovanému na ďalšie konanie.

5. Sťažovateľka v žalobe namietala, že protokol ako správny akt vydaný orgánom verejnej správy, ktorý zakladá, mení alebo zrušuje práva, právom chránené záujmy a povinnosti sťažovateľky ako žalobcu, resp. ktorým môžu byť jej práva, právom chránené záujmy a povinnosti priamo dotknuté, je nezákonný a nezákonný je aj postup, ktorý predchádzal jeho vydaniu. Podľa jej názoru uvedený správny akt vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci [§ 191 ods. 1 písm. c) Správneho súdneho poriadku (ďalej aj „SSP“)] a taktiež došlo k podstatnému porušeniu ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, ktoré mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia alebo opatrenia vo veci samej [§ 191 ods. 1 písm. g) SSP].

6. Krajský súd napadnutým uznesením žalobu odmietol pre jej neprípustnosť [§ 98 ods. 1 písm. g) SSP], pretože zistil, že smeruje proti takému aktu orgánu verejnej správy, ktorý nemohol mať za následok ujmu na subjektívnych právach sťažovateľky, pretože nejde o individuálny správny akt, a následky uvádzané v žalobe spočívajúce v zásahu do jej majetkovej sféry či zásahu do jej legitímnych očakávaní nie sú priame a bezprostredné. Protokol považoval za podkladové rozhodnutie predbežnej povahy, ktoré nepodlieha súdnemu prieskumu v správnom súdnictve. V tejto súvislosti odkázal aj na vybranú judikatúru, spomedzi ktorej zdôraznil uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 6 Sžfk 15/2018 z 25. apríla 2018 publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 6/2018 pod č. 53.

7. Proti uvedenému uzneseniu krajského súdu sťažovateľka podala kasačnú sťažnosť, ktorú odôvodnila tým, že krajský súd porušil zákon tým, že nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces [§ 440 ods. 1 písm. f) SSP], rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci [§ 440 ods. 1 písm. g) SSP], odklonil sa od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu [§ 440 ods. 1 písm. h) SSP] a že podanie bolo nezákonne odmietnuté [§ 440 ods. 1 písm. j) SSP].

8. Najvyšší správny súd napadnutým uznesením kasačnú sťažnosť zamietol ako nedôvodnú (§ 461 SSP), pričom konštatoval, že rovnaká právna otázka týkajúca sa právomoci správneho súdu na prieskum takéhoto protokolu žalovaného sa už na najvyššom súde ako súde kasačnom

(a predtým v správnom súdnictve odvolacom) opakovane riešila, pričom najvyšší správny súd považuje túto už ustálenú judikatúru za východisko a súčasť svojho judikatúrneho vývoja. Uviedol, že protokol o kontrole dodržiavania zákona o verejnom obstarávaní žiadnu povinnosť sťažovateľke neukladá ani jej nič neuberá, a to ani priamym pôsobením iných právnych predpisov, a v tejto súvislosti poukázal na odôvodnenie rozhodnutia č. k. 1 Sžf 87/2015 zo 14. februára 2017 a ďalších rozhodnutí najvyššieho súdu. Najvyšší správny súd poznamenal, že hoci následným postupom (a individuálnymi správnymi aktmi) žalovaného či iných príslušných orgánov mohlo dôjsť k vyvodu následkov z tvrdého porušenia zákona uvedeného v protokole, to ešte neznamená, že k zmenšeniu majetku sťažovateľky alebo inému zásahu do jej práv došlo práve vydaním protokolu.

9. Najvyšší správny súd zdôraznil, že v prípade, ak na základe protokolu (a v ňom obsiahnutých záverov ako dôvodov vyvodenia zodpovednosti) dôjde k vydaniu správnych aktov (výzvy, rozhodnutia o povinnosti vrátiť príspevok alebo jeho časť), bude v nadväznosti na § 27 ods. 1 SSP aj protokol podliehať súdnemu prieskumu správnym súdom pri prípadnom súdnom prieskume nadväzujúcich rozhodnutí orgánov verejnej správy. Najvyšší správny súd považoval za správne právne závery krajského súdu, podľa ktorých protokol v danom prípade nemožno považovať za spôsobilý predmet súdneho prieskumu správnym súdom, pretože ako taký nepredstavuje zásah do práv a právom chránených záujmov sťažovateľky, pretože ide o opatrenie predbežnej povahy.

II. Argumentácia sťažovateľky

10. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti [čl. 127 ústavy a § 122 a nasl. zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)] namieta, že rozhodnutia všeobecných súdov spočívajú na arbitrárnom, svojvoľnom a zjavne neudržateľnom a neospravedliteľnom výklade práva [Správneho súdneho poriadku (§ 2, § 3, § 7, § 98 a iné) v kontexte zákona č. 292/2014 Z. z. o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov], ktoré má za následok porušenie základných práv sťažovateľky podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 36 ods. 1 a 2 listiny, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu. Nepovažuje za správny výklad všeobecných súdov, podľa ktorého spôsobilým predmetom preskúmania v správnom súdnictve nemôže byť protokol, na základe ktorého bolo prijímateľovi nenávratného finančného príspevku z fondov Európskeho spoločenstva uložené vrátiť poskytnutý príspevok na predmet zákazky z dôvodu zisteného porušenia pravidiel a postupov verejného obstarávania. Sťažovateľka je toho názoru, že rozhodnutia všeobecných súdov spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci. Dôvody, pre ktoré všeobecné sudy rozhodli o odmietnutí žaloby sťažovateľky v prejednávanej veci z dôvodu tvrdenej neprípustnosti podanej správnej žaloby, ani ich argumentácia založená na názore, podľa ktorého je žaloba neprípustná z dôvodu, že dotknutý správny akt nie je takým správnym aktom orgánu verejnej správy, ktorý by mohol mať za následok ujmu na subjektívnych právach sťažovateľky, nemôžu obstáť.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka porušenia základných práv sťažovateľky podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 36 ods. 1 a 2 listiny, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu uznesením krajského súdu, ktorým bola žaloba sťažovateľky o preskúmanie zákonnosti správneho aktu odmietnutá, a uznesením najvyššieho správneho súdu, ktorým bola kasačná sťažnosť sťažovateľky proti uzneseniu krajského súdu zamietnutá.

12. Z rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že o skutkovo a právne obdobných veciach sťažovateľky už rozhodol uzneseniami č. k. III. ÚS 33/2018 z 30. januára 2018, č. k. III. ÚS 46/2019 z 5. februára 2019, č. k. IV. ÚS 45/2019 z 24. januára 2019, č. k. IV. ÚS 52/2019 z 31. januára 2019, č. k. I. ÚS 244/2019 zo 4. júna 2019, č. k. I. ÚS 326/2019 z 20. augusta 2019, č. k. I. ÚS 389/2019 zo 17. septembra 2019, č. k. I. ÚS 422/2019 z 22. októbra 2019, č. k. IV. ÚS 211/2021 z 20. apríla 2021 a inými, na ktoré týmto poukazuje. Keďže sťažovateľke je judikatúra ústavného súdu týkajúca sa jeho právomocí pri ústavnom prieskume rozhodnutí vydaných v správnom súdnictve známa, nepovažoval za potrebné túto judikatúru v danom prípade opakovane citovať.

III.1. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľky podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 36 ods. 1 a 2 listiny, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým uznesením krajského súdu:

13. V rámci predbežného prerokovania návrhu na začatie konania ústavný súd dospel k záveru, že na preskúmanie napadnutého uznesenia krajského súdu bol príslušný najvyšší správny súd, ktorého právomoc predchádzala právomoci ústavného súdu, preto ústavnú sťažnosť sťažovateľky v časti, ktorou namietala porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 36 ods. 1 a 2 listiny, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu, odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľky podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 36 ods. 1 a 2 listiny, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým uznesením najvyššieho správneho súdu:

14. Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho správneho súdu ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka ani v tomto prípade neobhájila svoje tvrdenie o porušení práva na spravodlivý súdny proces vrátane práva na prístup k súdu.

15. Po oboznámení sa s obsahom napadnutého uznesenia najvyššieho správneho súdu ústavný súd zistil, že najvyšší správny súd postupoval v medziach svojej právomoci, pričom sa vzhľadom na predmet posudzovaného konania nedopustil takého výkladu a aplikácie príslušnej zákonnej právnej úpravy, ktorými by poprel jej účel a význam. Napadnuté uznesenie nemožno označiť za arbitrárne v tom smere, že by závery ním formulované boli zjavne nelogické s ohľadom na zistený skutkový stav, ústavne neudržateľné alebo že by napadnuté uznesenie nerefletovalo

ťažiskové skutočnosti dôležité pre riadne zistenie stavu veci a rozhodnutie o kasačnej sťažnosti sťažovateľky.

16. Ako už ústavný súd uviedol, povinnosť sťažovateľky vrátiť finančné prostriedky vznikne až na základe právoplatného rozhodnutia orgánu verejnej správy, ktoré bude spôsobilé zasiahnuť do subjektívnych práv sťažovateľky a až vtedy bude preskúmateľné v rámci správneho súdnictva. Inými slovami, súdnej ochrany sa sťažovateľka bude môcť dovoliavať až proti prípadnému rozhodnutiu o povinnosti vrátiť poskytnuté finančné prostriedky alebo ich časť. Nemožno preto prisvedčiť názoru sťažovateľky o porušení jej základného práva na súdnu ochranu, keďže si ho neuplatňovala v štádiu na to určenom, ale predčasne, a to napadnutím protokolu, ktorý nie je individuálnym správnym aktom ukladajúcim povinnosť z pozície mocenskej autority s možnosťou jeho núteného výkonu, ale podkladový materiál, ktorý má predbežnú povahu a nemôže mať za následok ujmu na subjektívnych právach sťažovateľky, ako to podľa názoru ústavného súdu ústavne konformným spôsobom vyhodnotil najvyšší správny súd v napadnutom uznesení.

17. Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého uznesenia najvyššieho správneho súdu, pretože sú dostatočne a presvedčivo odôvodnené. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom najvyššieho správneho súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého uznesenia najvyššieho správneho súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010).

18. Na základe uvedených skutočností ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade niet žiadnej spojitosti medzi napadnutým uznesením najvyššieho správneho súdu a namietaným porušením základných práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 36 ods. 1 a 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

19. Medzi základné práva a slobody, ktorých výpočet je obsiahnutý v druhej hlave ústavy, resp. práva zaručené dohovorom totiž nepatrí právo fyzických osôb a právnických osôb „na poskytnutie prostriedkov z fondov Európskej únie“.

20. Z napadnutého uznesenia najvyššieho správneho súdu rovnako nemožno vyvodit' nič, čo by signalizovalo, že by ním mohlo dôjsť k neprípustnému zásahu do základného práva sťažovateľky podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu, preto ústavný súd z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť aj v tejto časti.

21. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v petite nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. júna 2022

Miloš Maďar
predseda senátu